

15. august 2025

EM 2025/49

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse, der skal afdække fordele og ulemper ved en genindmeldelse i EU. Undersøgelsen skal herunder også afdække de juridiske forhold ved en genindmeldelse, såsom under hvilke vilkår Grønland kan blive optaget som fuldgældigt medlem. Undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut inden 1. januar 2027.

(Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit)

Begrundelse

Verden omkring os forandrer sig i hastigt tempo, og vi i Grønland står over for nye og komplekse udfordringer. Vores geografiske placering midt i det arktiske område gør os til et strategisk vigtigt område – ikke kun for vores nabolande, men også for stormagter længere væk. I de senere år har det stået klart, at vi herhjemme i stigende grad bliver betragtet som en brik i et større geopolitisk spil, hvor interesser og ambitioner udefra risikerer at overskygge vores egne.

Senest har udtalelser og handlinger fra den amerikanske præsident vist, hvor hurtigt Grønlands selvstændighed og værdighed kan blive sat på prøve i mødet med stormagtslogik. I lyset af denne udvikling er det nødvendigt, at vi forholder os aktivt og strategisk til, hvordan vi bedst varetager vores interesser i det internationale samfund.

Demokraatit mener med baggrund heri, at det er på tide, at vi som land er nødt til i højere grad at orientere os mod Europa, da vi har en række grundlæggende værdier til fælles med de europæiske lande. EU er allerede i dag en vigtig partner for os gennem eksempelvis fiskeriaftaler samt uddannelses- og forskningsprogrammer. Men vi bør stille os selv det åbne spørgsmål:

Ville et fuldgældigt medlemskab af EU styrke vores position og vores fremtidige muligheder? Eller ville det pålægge os forpligtelser, der kan være svære at forene med vores særlige behov?

Sandheden er, at vi ikke ved det. Der er nemlig ikke tale om en enkel debat. Tværtimod er det en særdeles kompleks debat. Der er uden tvivl både muligheder og udfordringer ved et EU-medlemskab. Øget adgang til beslutningsprocesser og økonomiske programmer kan være en fordel men samtidig kan et medlemskab betyde mere bureaukrati, færre undtagelser og et mere komplekst regelsæt, som kan være tungt at administrere for et lille samfund som vores. Det er netop denne balance, som jeg ønsker at få belyst grundigt og fagligt i en redegørelse til Inatsisartut.

Jeg ser den her foreslåede redegørelse som det første skridt i en større og bredere samtale om Grønlands fremtidige internationale tilknytning. Det er vigtigt for mig og Demokraatit, at befolkningen har adgang til en saglig og opdateret viden, når eller hvis spørgsmålet om EU-medlemskab igen skal til afstemning. Jeg har

stor respekt for den beslutning, som befolkningen traf i 1982, men verden dengang var en ganske anden end den er i dag. Dette er vi også nødt til at anerkende.

Det er således opsigtsvækkende, at en ny meningsmåling viser, at et solidt flertal i befolkningen er positivt stemte over for at blive medlem af EU¹.

Det er dog vigtigt for mig at fastslå, at en ny beslutning kun kan træffes af befolkningen og at det skal ske på et oplyst, sagligt og nutidigt grundlag.

Mit forslag skal derfor ikke ses som et udtryk for, at jeg ønsker at føre Grønland direkte tilbage i EU. Det skal ses som et ønske om at igangsætte en informeret og reel debat, hvor muligheder og ulemper bliver afdækket og analyseret. Kun på den måde kan vi træffe kloge og langsigtede beslutninger om vores fælles fremtid.

Jeg ser med disse ord frem til at høre, hvad Naalakkersuisut og de øvrige partier mener om mit forslag og håber på en bred opbakning.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

På EM 2016 fremførte jeg et lignende forslag². Dengang var min vurdering, at en virkeliggørelse af dette forslag med et konservativt estimat ville belaste Selvstyrets budget med omkring 4 akademiske årsværk til en samlet sum på to millioner kroner.

Der er dog ingen tvivl om, at der her er tale om et yderst kompliceret område, hvor undersøgelsen vurderes at skulle dække et bredt og teknisk kompliceret emneområde af både økonomisk og juridisk karakter. Det vil på den baggrund formentlig være nødvendigt at inddrage flere ressortområder i udarbejdelsen.

Det er tillige forventeligt, at der under udarbejdelsen af undersøgelsen skal anvendes administrative ressourcer til at være i faglig dialog med relevante eksterne parter om indholdet i undersøgelsen herunder hjemmehørende erhvervs- og fiskeriorganisationer.

Det kan i den forbindelse ikke udelukkes, at der skal inddrages særlig specialviden og responsummer fra eksperter fra højere læreanstalter. Her tænkes særligt på forhold omkring EU-lovgivningen, hvilket kan pålægge Selvstyret yderligere udgifter.

Jeg vil på den baggrund ikke udelukke, at udgifterne til redegørelsen bliver højere end to millioner kroner.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen i forbindelse med selve redegørelsen.

¹ Opsigtsvækkende resultat: Flertal vil have Grønland tilbage i EU - KNR.gl, den 13. december 2024

² EM 2016/56

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen i forbindelse med selve redegørelsen.